

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Barbary Pořízkové, Mgr. Daniely Zemanové, JUDr. Michala Mazance a JUDr. Lenky Kaniové v právní věci žalobce: **D. A.**, zastoupeného JUDr. Irenou Strakovou, advokátkou se sídlem Žitná 45, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 2. 2006, č. j. OAM-199/VL-07-04-2006, ve věci mezinárodní ochrany, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 5. 10. 2007, č. j. 61 Az 26/2006 - 23,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e o d m í t á** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Kasační stížností podanou v zákonné lhůtě se žalobce (dále jen „stěžovatel“) domáhá zrušení shora označeného rozsudku Krajského soudu v Ostravě (dále jen „krajský soud“), jímž byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky (dále jen „správní orgán“), ze dne 27. 2. 2006, č. j. OAM-199/VL-07-04-2006. Tímto rozhodnutím byla zamítnuta jeho žádost o udělení azylu podle § 16 odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu), ve znění pozdějších předpisů, jako zjevně nedůvodná.

Vzhledem k okolnosti, že v dané věci se jedná o kasační stížnost ve věci mezinárodní ochrany (dříve ve věci azylu), Nejvyšší správní soud se ve smyslu ustanovení § 104a zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, v platném

znění (dále jen „s. ř. s.“), nejprve zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná. Pro vlastní vymezení institutu nepřijatelnosti a jeho dopadů do soudního řízení správního Nejvyšší správní soud odkazuje na své usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikované pod č. 933/2006 Sb. NSS.

Podle tohoto usnesení je přesahem vlastních zájmů stěžovatele jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. Přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešení právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v řízení o kasačních stížnostech ve věcech mezinárodní ochrany je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů. V zájmu stěžovatele v řízení o kasační stížnosti ve věcech mezinárodní ochrany je pak nejenom splnit podmínky přípustnosti kasační stížnosti a svoji stížnost opřít o některý z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 s. ř. s., nýbrž také uvést, v čem spatřuje, v mezích přijatelnosti, v konkrétním případě podstatný přesah svých vlastních zájmů, a z jakého důvodu by tedy měl Nejvyšší správní soud předloženou kasační stížnost věcně projednat.

V dané věci stěžovatel namítá zákonné důvody specifikované v § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. Namítá tedy jednak nesprávné posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení, a dále pak vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu měl soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu zrušit.

Stěžovatel v kasační stížnosti uvádí, že nesouhlasí s názorem soudu vyjádřeným v odůvodnění rozsudku, že správní orgán se stěžovatelovou žádostí o azyl zabýval odpovědně a svědomitě a že měl spolehlivě zjištěn skutkový stav věci. Správní orgán v rozhodnutí pouze konstatoval, že stěžovatel vstoupil na území České republiky dne 18. 8. 2005, následně se zde volně pohyboval, aniž by využil možnosti požádat o azyl, o nějž požádal až poté, co obdržel správní vyhoštění. V doplnění kasační stížnosti pak uvedl, že správní orgán nehodnotil důvody, které stěžovatele vedly k pobývání na území České republiky bez platného víza, a nezabýval se poslední částí ustanovení § 16 odst. 2 zákona o azylu: „*pokud žadatel neprokáže opak*“. Stěžovatel tvrdí, že v rámci samotného správního řízení neměl možnost prokazovat opak, a to nikoliv pro nedostatek relevantních důvodů, ale proto, že nebyl správně poučen, a správní orgán ani soud tyto důvody nezjišťovaly.

Spokojily se pouze s konstatováním správního vyhoštění, což dle názoru správního orgánu a soudu automaticky znamená zamítnutí žádosti o azyl jako zjevně nedůvodné. Podle názoru stěžovatele však soud vycházel ze „*zjištěného skutkového stavu, který nebyl úplný*“.

Otázkou postupu správního orgánu dle ustanovení § 16 odst. 2 zákona o azylu v souvislosti s rozsahem povinnosti správního orgánu zjišťovat skutkový stav se Nejvyšší správní soud v minulosti již opakovaně zabýval (např. v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 1. 2005, č. j. 4 Azs 300/2004 – 36, nebo v rozsudku ze dne 27. 5. 2004, č. j. 7 Azs 124/2004 – 45, publikovaném pod č. 349/2004 Sb. NSS, oba dostupné na www.nssoud.cz). Judikatura kasačního soudu stojí na stanovisku, že byla-li žádost o udělení azylu podána až poté, co bylo rozhodnuto o správním vyhoštění žadatele, a tato žádost byla zamítnuta jako zjevně nedůvodná dle § 16 odst. 2 zákona o azylu [pozn.: do 12. 10. 2005 dle § 16 odst. 1 písm. k) zákona o azylu], nemohou před soudem obstát námitky nesprávného posouzení skutkového stavu věci vztahující se k důvodům udělení azylu, neboť naplnění podmínek pro zamítnutí žádosti o azyl jako zjevně nedůvodné samo o sobě vylučuje posouzení žádosti o udělení azylu podle ustanovení § 12 tohoto zákona.

Možnost zamítnutí žádosti jako zjevně nedůvodné je spolu s jednotlivými důvody pro uplatnění tohoto postupu zakotvena v ustanovení § 16 zákona o azylu, přičemž je nutno zdůraznit, že aplikace tohoto ustanovení neznámá automatické vyloučení stěžovatele z řízení ve věci mezinárodní ochrany - prakticky znamená jen žádoucí zrychlení celého řízení. Je-li tedy k postupu dle § 16 zákona o azylu shledán důvod, správní orgán použije tzv. „*zkráceného řízení*“ uplatňovaného na základě zjevně nedůvodného návrhu na zahájení řízení. Jedná se tedy o řízení, které není prováděno v celém rozsahu, tj. neprobíhá zde proces dokazování o přítomnosti odůvodněného strachu z pronásledování.

Žadateli je i v takovém řízení dána možnost, aby se vyjádřil k obsahu své žádosti, aby mohly být posouzeny konkrétní důvody, které jej vedly k opuštění země původu. V čem však spočívá specifická tohoto řízení, a co je nutno v této souvislosti zdůraznit, je skutečnost, že při naplnění některého z důvodů ve smyslu ustanovení § 16 zákona o azylu již v dalším řízení neprobíhá dokazování ke zjištění existence důvodů pro udělení azylu podle ustanovení § 12 tohoto zákona; jinými slovy (zcela explicitně) řečeno, je-li žádost o azyl shledána zjevně nedůvodnou, není již k takovému dokazování dán důvod.

Neměl-li stěžovatel v posuzovaném případě na mysli zjišťování skutkových okolností, které jej vedly k opuštění země jeho původu, ale skutkových okolností, které jej vedly k tomu, že o azyl nepožádal dříve, než byl vyhoštěn z České republiky, pak nezbývá než odkázat přímo na příslušné ustanovení zákona, tj. na ustanovení § 16 odst. 2 zákona o azylu, které z ní takto (cit.): „*Jako zjevně*

nedůvodná se zamítne i žádost o udělení mezinárodní ochrany, je-li z postupu žadatele patrné, že ji podal s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, vydání nebo předání k trestnímu stíhání do ciziny, ačkoliv mohl požádat o udělení mezinárodní ochrany dříve, a pokud žadatel neprokáže opak“. Vycházeje z doslovného znění citovaného ustanovení je zřejmé, že důkazní břemeno leží na straně stěžovatele, tzn. že je jen na něm, aby prokázal, že o udělení mezinárodní ochrany nemohl požádat dříve. V takovém případě by bylo nutno, aby uvedl věrohodné důvody, proč tak učinit nemohl, a existenci těchto důvodů prokázal. K tomu je možno na okraj podotknout, že správní praxe ani judikatura správních soudů nezpochybňuje skutečnost, že žadatelé o azyl se mohou ocitnout v důkazní nouzi ohledně skutkových okolností týkajících se opuštění země svého původu, avšak o situaci důkazní nouze lze těžko hovořit v souvislosti s pobytem stěžovatele již mimo území státu či států, kde se stěžovatel mohl cítit být pronásledován, a kde mu již nic nebránilo v tom, aby zde požádal o poskytnutí mezinárodní ochrany, resp. udělení azylu (dovětek ustanovení § 16 odst. 2 zákona o azylu dopadá právě na případy, kdy by žadateli nějaké závažné okolnosti ve výše zmíněném postupu mohly bránit – avšak tyto okolnosti nemá povinnost zjišťovat a prokazovat správní orgán).

V daném případě z rozhodnutí správního orgánu, jakož i z obsahu spisu vyplynulo, že stěžovatel pobýval na území České republiky od 18. 8. 2005, aniž by o udělení mezinárodní ochrany požádal, po několika dnech odcestoval na falešný pas do Spolkové republiky Německo, odkud byl dne 8. 2. 2006 německými orgány po uplatnění tzv. „dublinké procedury“ a principu „třetí bezpečné země“ ve smyslu nařízení Rady EU č. 343/2003 („dublinkého nařízení“) v rámci tzv. *readmise* předán zpět do České republiky. Jeho žádost o udělení mezinárodní ochrany je datována dnem 10. 2. 2006. Dokumenty založené ve správním spise prokazují, že stěžovatel měl v následném správním řízení k dispozici tlumočníka, že pohovor před správním orgánem probíhal v jazyce francouzském a že stěžovatel byl o svých právech náležitě poučen. Okolnosti, jež by mu bránily v podání žádosti o udělení azylu ihned po příjezdu do České republiky, pak stěžovatel nejen neprokázal, ale ani je netvrdil. Co se týče věrohodnosti stěžovatelovy výpovědi, není v této souvislosti bez významu, že správní orgán v průběhu řízení shledal jeho výpověď rozporuplnou, na což pak poukázal i ve svém rozhodnutí.

Ze shora uvedeného tak vyplývá, že ustálená a jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje dostatečnou odpověď na všechny námitky podávané v kasační stížnosti. Za těchto okolností Nejvyšší správní soud neshledal žádný důvod pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání a konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Proto ji posoudil ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. jako nepřijatelnou a odmítl ji.

Stěžovatel podal návrh, aby kasační stížnosti byl přiznán odkladný účinek dle ustanovení § 107 s. ř. s. O tomto návrhu Nejvyšší správní soud nerozhodl,

neboť kasační stížnost ve věcech azylových je vybavena odkladným účinkem *ex lege* (ustanovení § 32 odst. 5 zákona o azylu).

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 3, větu první, s. ř. s., ve spojení s ust. § 120 s. ř. s., dle kterého nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, bylo-li řízení zastaveno nebo žaloba odmítnuta.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 24. dubna 2008

JUDr. Radan Malík
předseda senátu